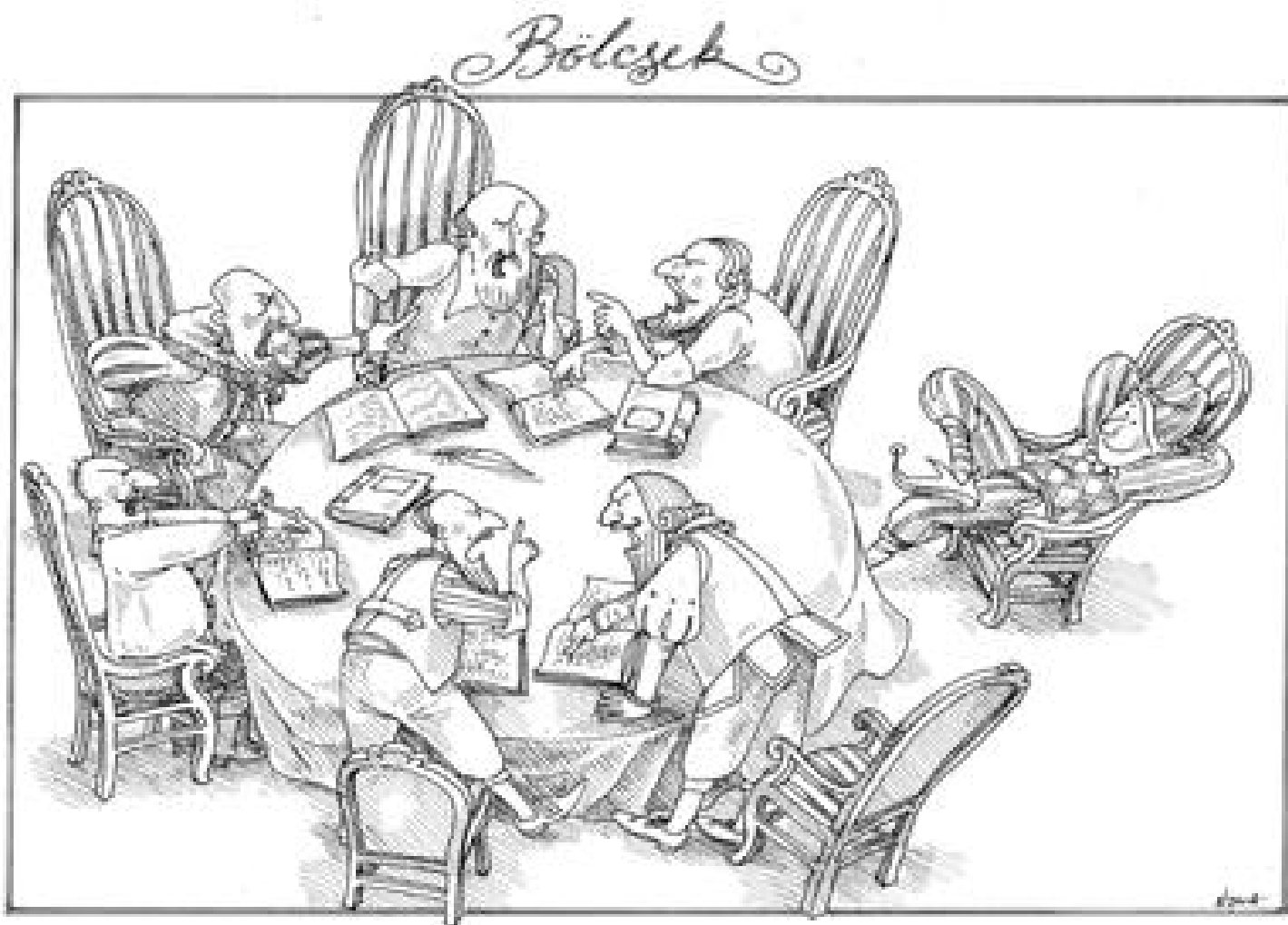

"Anya, szól a telefonod..."

Találkozás Szűcs Édua karikaturistával

Szűcs Édua - akinek elgondolkodtató, mosolyra, sőt olykor harsány nevetésre késztető rajzai időről időre lapunkban is megjelennek - nem művésznek tartja magát. "Karikaturista vagyok. Nem magamat akarom kifejezni, függetlenül attól, hogy ki érti és ki nem érti a közlendőmet. A karikatúra csak akkor lehet jó, ha megértik. Én erre törekszem" - vallja.

Végzettségét tekintve biológia és rajz szakos tanár, aki elsősorban könyvekhez és újságcikkekhez készített illusztrációkkal keresi a kenyerét. Három gyermek - egy tizenhét éves lány, egy tizenkilenc és egy tizenhárom éves fiú - édesanyja. Anyák napja alkalmából beszélgettünk a mellékelt karikatúrája fölött. Egyik gyermekétől fontos hívást várt, ezért bocsánatot kérve bekapcsolva hagyta a telefonját. A hívás meg is érkezett. A készülék csörgés helyett egymás szavába vágó gyerekhangokon szólalt meg: "Anyá, szól a telefonod..."

Szűcs Édua Szegeden nőtt fel. Szülei festőművészek (Szűcs Árpád és Kováts Margit), akik művészetük mellett a családi életet is hivatásnak tekintették. Az elfogadó családi légkörben a

gyerekek mindenre rákérdezhetnek, észrevehették és szóvá teheték a felnőttek világának gyarlóságait, s közben megtanulhatták észrevenni a gyarló emberek emberségét is. Szűcs Édua ezt jól megtanulta odahaza - ez látszik a karikatúráin. Korán észlelte, hogy az élet tele van ellentmondásokkal, kettősségekkel: a társadalom élete éppúgy, mint a családé és minden egyes emberé. És - mások mellett református lelkész nagyapjától is - megtanulta, hogy az emberi élet ilyen, így kell elfogadni, és csak elfogadva lehet valamit is javítani rajta.

"Szívesen beszélgetek olyan emberekkel, akik másként gondolkodnak, mint én. Nem kedvelem ugyanakkor az acsarkodókat, még ha az enyémhez hasonló nézeteket vallanak is. Hagyom magam gondolkodóba ejteni az enyémtől eltérő véleményekkel: és valamiképpen magam is ezt próbálom tenni a karikatúráim révén." A karikatúra közéleti műfaj: napjaink politikáját pedig inkább az összebékíthetetlen ellentétek jellemzik. Szűcs Édua "politikai hitvallásaként" így fogalmaz: "Konzervatív alapokon álló, szociálisan érzékeny, a világ jobbításáért gondolkodó ember vagyok, vagyis egyetlen párt körébe sem tudom maradéktalanul besorolni magam. Tudomásul veszem, hogy a korszerű demokrácia a pártokról szól, én ezek szerint nem vagyok egészen korszerű. Vállalom..."

Karikatúrát rajzolni számára a gondolkodás folyamatát is jelenti - ahogy az írók többsége sem azért ír, hogy elmondja, mit gondol, hanem hogy végre maga is megtudja, mit gondol a világról. Rajzait nem túl gyakran közlik a lapok - "arra a szabad karikatúrára, amelyet én készítek, nincs nagy igény ma Magyarországon". Kiállításokon, illetve három-négy évenként megjelenő albumaiban igyekszik közreadni termése javát. A kiállításokon elvegyülve a nézők között néha figyeli a látogatók reakcióit, és örömmel látja, ha a megértés mosolyát pillantja meg az arcokon.

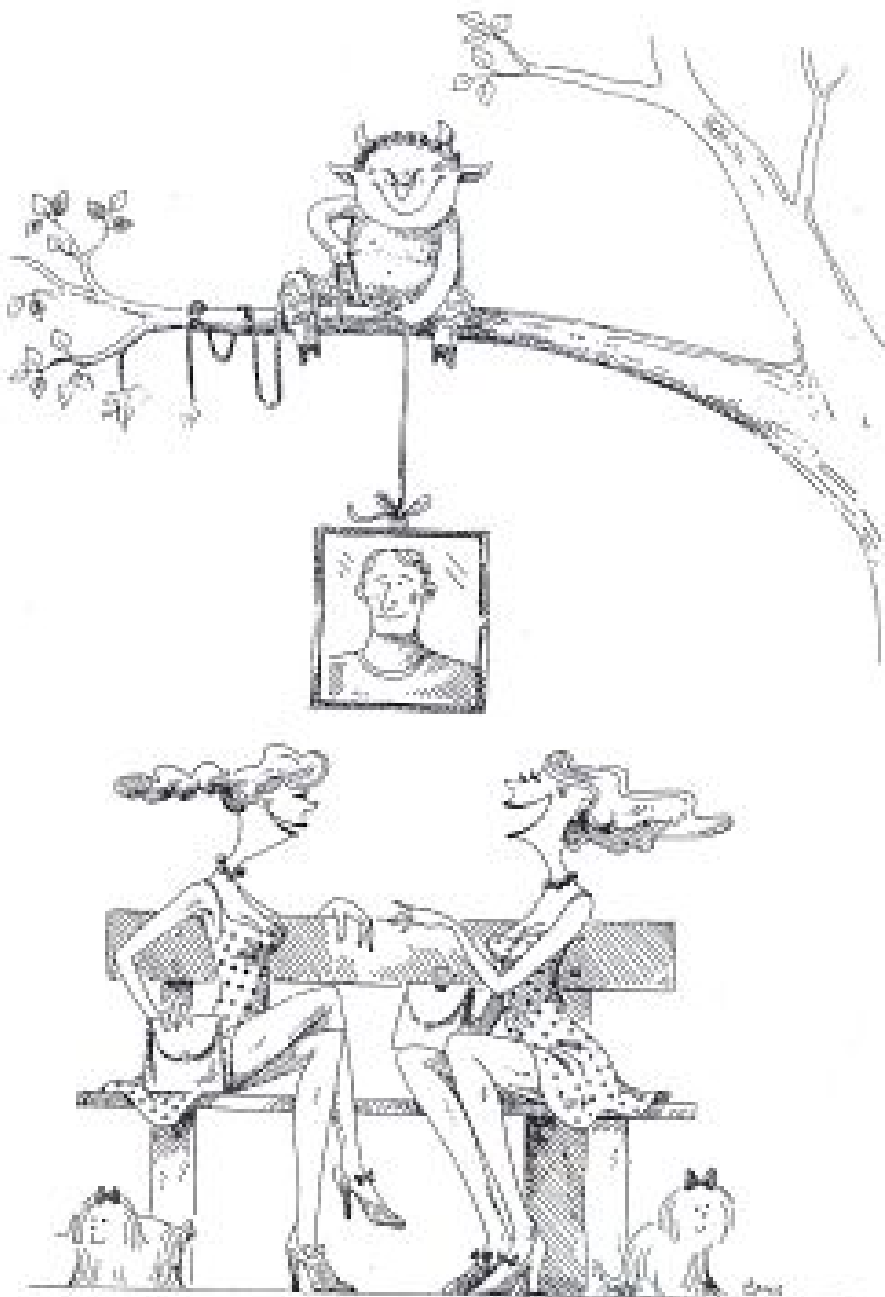
"Elsősorban gondolkodtatni szeretnék. Hiszem, hogy kifejez valamit korunkból a Whiskas-macskát ábrázoló rajz, amelyen az állat éppúgy fölugrik a székre, mint a gazdasszonya, ha megpillant egy egeret a konyhában. A valóságos világtól való szörnyű elidegenedés ez - hiszen nem így volt ez, amíg nem konzervben éltünk..."

Az előttünk lévő képen egy fotelban újságot olvasó férfi egy szál virágot nyújt a feleségének, aki alig látszik ki a gyermeknevelés és a házimunka tengeréből. Kissé ismerősnek érzem a szituációt... Szűcs Édua feleségként, családanyaként a másik oldalról ismeri... Férfiként nekem - aki ültem már fotelban, újságot olvasva, miközben a feleségem küzdött az otthon összes teendőivel - azt üzeni ez a rajz, hogy gondolkozzam el... Az alkotó szándéka szerint mit üzen a feleségemnek, gyermekeim édesanyjának?

"Azt, hogy ez az évszázados munkamegosztás, a női és férfi szerepek hagyományos különbözősége. Mert ebben azért az is benne van, hogy a férfi valószínűleg dolgozott korábban, mielőtt beült volna a fotelba... A munkamegosztást nem feldúlni kell, a teherviselés arányain azonban igencsak lehetne változtatni. A férfi és női szerepeket összezavarni életveszélyes, hiszen ennek genetikai meghatározottságai vannak. Mindenki tegye a maga dolgát, de ne hagyja, hogy a másik belefussad a maga tennivalóiba. Ilyen egyszerű... Nincs bennem - és remélem, a rajzban sincs - keserűség. Én alapvetően jól érzem magam a világban és a szerepemben is - és őszintén kívánom ezt az asszonyoknak, családanyaknak. Anyának lenni ugyanis sok örömmel jár, és természetesen munkát, áldozatvállalást is jelent... Azt remélem, ha egy férfi megnézi ezt a rajzot, nem a vad feminista gyűlölködését érzi ki belőle,

hanem csendesen gondolkodóba esik. És akkor föláll a fotelból..."

Kipke Tamás

57. Barátnők
Friends
Freundinnen